



TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Leirfossen familiebarnehage
Haldor Flatens veg 6

N-7081 SJETNEMARKA

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
15/60580/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
22.02.2016

Leirfossen familiebarnehage - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 26.01.2016 tilsyn ved Leirfossen familiebarnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Leirfossen familiebarnehage har etablert et internkontrollsystem med referanse til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. som i stor grad synes å tilfredsstille forskriftens kravet til internkontrollsystem. Barnehagens eier kunne imidlertid ikke dokumentere at forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler med veileder er gjennomgått systematisk for å sikre at alle forskriftens bestemmelser er tilstrekkelig ivaretatt ved barnehagen

Det ble også foretatt en befaring av barnehagens lokaler for å vurdere barnas helse, miljø, og sikkerhet. Det ble ved tilsynet totalt avdekket 5 avvik.

- Avvik 1:** Leirfossen familiebarnehage har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivaretatt.
- Avvik 2:** Barnehagens innelekeområde er ikke tilstrekkelig sikret mot ulykker.
- Avvik 3:** Barnehagen har ikke tilstrekkelig kontroll med inneklima og ventilasjon
- Avvik 4:** Barnehagen har ikke dokumentert at radonnivå i lokalene er tilfredsstillende.
- Avvik 5:** Håndklær på bad henger for tett slik at kryssmitte kan oppstå.

Vi vurderer at de påpekte avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for retting av avvik

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 01.05.2016** på at avvikene er rettet.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Leirfossen familiebarnehage

Leirfossen familiebarnehage er en privat familiebarnehage eid av Unni Therese Iversen. Barnehagen har inntil 10 plasser for barn mellom 0-6 år.

3. Reviderte områder og funn

Formålet med tilsynet var å kontrollere at forutsetninger for godkjenning er ivaretatt. Tilsynet omfattet gjennomgang av internkontrollsystemet og befarings av lokalene.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Barnehagens internkontrollsystem
- Vedtekter
- Avdelingsbok

Deltakere ved tilsynet

Tilstede ved tilsynet var:

Unni Therese Iversen, eier av Leirfossen familiebarnehage
Rune Berg, Miljøenheten
Elin G. Aunet, Miljøenheten

3.1. Internkontroll - avvikshåndtering

Avvik 1: Leirfossen familiebarnehage har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivaretatt.

Barnehagen må gå systematisk igjennom forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. og veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt ved barnehagen og dokumentere gjennomgangen skriftlig.

Avviket hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 internkontroll

Observasjon:

Ved tilsynet ble barnehagens internkontrollsystem lagt fram. Barnehagen har etablert mange relevante rutiner for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet, og en del av dem er skriftliggjort. Barnehagen benytter kvitteringslister for gjennomført renhold, lekevask m.m. I tillegg blir avdelingsboka i stor grad brukt til telefonlister, kontaktopplysninger og til å dokumentere en del av den daglige praksisen.

Eier opplyste at internkontrollsystemet var gjennomgått med styrer og andre ansatte, men at veilederen "Miljø og helse i barnehagen" ikke var gjennomgått. Det manglet også en rutine for systematisk gjennomgang/revisjon av internkontrollen.

Avviksbehandling:

Personalet noterer utbedringspunkter, gjøremål, tidsfrister m.m. ned i avdelingsboka. Små notater om barna gjøres også her. Ut over dette har ikke barnehagen etablert et skriftlig system for avvikshåndtering, skademeldinger m.m.

Vurdering

Internkontrollsystemet som ble presentert ved tilsynet synes i stor grad å dekke krav i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Barnehagens ledelse må likevel gå systematisk igjennom forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. og veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt ved barnehagen og dokumentere gjennomgangen skriftlig. Veilederen har lister over "God praksis" for hver paragraf i forskriften som gir en indikasjon på hva barnehagen må/bør gjøre for å etterleve forskriftens krav. Det er viktig at internkontrollsystemet er levende og brukes aktivt, og at eksisterende rutiner samsvarer med praksis.

Gjennomgangen av internkontrollsystemet må også inneholde følgende utbedringer:

- Det må etableres et system for skriftlig avvikshåndtering
- Det må etableres rutiner for å gi informasjon om alvorlige hendelser til Miljøenheten som tilsynsmyndighet (se informasjon på Miljøenhetens nettsider om [barns miljø](#)).
- Beskrivelse av sikkerhetssjekk inne (inkludert sjekklister),
- Beskrivelse av hvordan kattehold i huset håndteres (inkludert smitte og sikkerhet).
- Barnehagen anbefales å etablere et årshjul som beskriver det systematiske arbeidet med barnas HMS.
- Videre må det etableres rutiner for regelmessig (årlig) gjennomgang av systemet.

3.2. Sikkerhet for barn på innelekeområdet

Avvik 2: Barnehagens innelekeområde er ikke tilstrekkelig sikret mot ulykker.

Løse gjenstander må sikres mot velting.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 14.

Observasjon

Ved tilsynet foretok vi en gjennomgang av lokalene. Bokhylle/reol på hovedsoppholdsrommet var ikke sikret mot velting (via festing i vegg eller lignende).

Barnehagen benytter frittstående oljefylte radiatorer til oppvarming. Ved tilsynet var det plassert en i hovedsoppholdsrommet og en i gangen/"fingarderoben".

Vurdering

Ustødige reoler og løse radiatorer utgjør en risiko for skader for barn under lek.

3.3 Inneklima/luftkvalitet

Avvik 3: Barnehagen har ikke tilstrekkelig kontroll med inneklima og ventilasjon

Barnehagen må etablere rutiner og/eller tekniske løsninger som sikrer et godt luftskifte i barnehagens åpningstid. Det må sikres åpne frisklutsventiler og mekanisk avtrekk.

Avvik 4 Barnehagen har ikke dokumentert at radonnivå i lokalene er tilfredsstillende.

Barnehagen må legge fram dokumentasjon på at radonnivåene i lokalene er tilfredsstillende.

Avvikene er hjemlet i forskriftens § 19 Inneklima/ Luftkvalitet.

Observasjon

Barnehagens lokaler var ved tilsynet utstyrt med klaffventiler i oppholdsrom. På kjøkken var det

avtrekksvifte, men denne ble ikke regelmessig benyttet utenom ved matlaging. Under befaringen observerte vi at alle klaffventilene i barnehagens oppholdsrom var lukket. Eier av barnehagen opplyste at lufting vanligvis foregikk gjennom verandadør og vindu.

På bad/stellerom var klaffventil i yttervegg ødelagt, og ventilen delvis tettet med en bleie. Ventil i luftekanal ved pipeløp var åpen. Det var etablert hull i baderomsdør slik at luft kunne passere fra gang/oppholdsrom.

Ved tilsynet ble det opplyst at barnehagen hovedsakelig benyttet oppholdsrom/stue i sokkeletasjen. Soverom/TV-stue ble benyttet til oppbevaring av vognposer, men i liten grad benyttet til lek/opphold.

Vurdering

Barnehagen ble godkjent i 2008 (sak 08/18687). Miljøenheten stilte da følgende krav til ventilasjon: ”For å få ventilert lokalene tilstrekkelig må det etableres friskluftsventil på soverom/lekerom, avtrekksvifte på bad og overstrømningsrist/spalte i døra på badet”.

Ventilasjonen av lokalene er basert på såkalt naturlig ventilasjon. Prinsippet for denne typen ventilasjon er at luft kommer inn i boligen gjennom lekkasjer og ventiler i oppholdsrom og åpne vinduer. Luft trekkes ut med oppdrift gjennom pipeløp og evt. åpne ventiler der vinden kan skape undertrykk. For at ventilasjonen skal fungere, forutsettes det at både tilluftsventiler og avtrekksventiler holdes åpne. Ventiler må heller ikke tildekkes. Disse forutsetningene var ikke oppfylt ved tilsynet 26.01.16.

Godkjenningen av barnehagen fra 2008 omfattet følgende lokaler: hovedrom m/kjøkken, soverom, gang og bad i sokkeletasjen, samt kjøkken og stue i hovedetasjen.

Ved tilsynet fikk vi inntrykk av at barnehagen hovedsakelig benytter kun det store hovedrommet i sokkelen som oppholdsrom, og det mindre rommet i mindre grad. Med så begrensede arealer blir luftvolumet også svært begrenset. Det er viktig at barnehagen benytter alle de tilgjengelige arealene aktivt. Barnehagen bør derfor i større grad benytte større arealer, og dør mellom rommene bør stå åpen for å bedre luftskiftet.

Barnehagen må etablere rutiner og/eller tekniske løsninger som sikrer et godt luftskifte i barnehagens åpningstid. For å sikre en viss bevegelse i luftskifte må det sørges for god frisklufttilførsel, monteres mekanisk avtrekk på bad, samt at vifte på kjøkken benyttes mer aktivt.

Radon

Ved tilsynet kunne ikke eier av barnehagen legge fram dokumentasjon på at radonnivåene i lokalene var tilfredsstillende (jfr § 19). I e-post fra eier datert 03.02.16 informeres det om at barnehagen har elektronisk radonmåler og at langtidsmålinger ikke viser høye verdier.

Det stilles krav til hvordan radonmålinger med elektronisk måler foretas, vi viser til [måleprosedyre for radon i skoler og barnehager fra Statens Strålevern](#). Eier må kunne dokumentere at målingen har foregått etter den anbefalte metoden, og vi ber derfor om at opplysninger om dette oversendes. Noe av det vi trenger å vite er bl.a.

- Hvilket/hvilke rom er det foretatt målinger
- Hvor i rommet er det målt
- I hvilken tidsperiode er det målt (måleren må ligge på samme sted i en viss periode).

Forskriften stiller krav til at virksomheten skal ha tilfredsstillende inneklime, herunder luftkvalitet, (jfr forskriftens § 19). Temperaturregulering og ventilasjon skal være tilpasset bruksområdet og årstidsvariasjoner. Dårlig luftkvalitet kan føre til tretthet, konsentrasjonsvansker, hodepine, irritasjoner og hudplager.

3.4 Smittevern /stellerrutiner

Avvik 5: Håndklær på bad henger for tett slik at kryssmitte kan oppstå.

Håndklær som benyttes flere ganger må oppbevares adskilt.

Avviket er hjemlet i forskriftens § 17 Smittevern.

Observasjon

Ved tilsynet ble det opplyst at både personell og barn benytter papir til tørking av hender etter håndvask. Vi observerte at papir var lett tigjengelig ved håndvasken.

Barnehagen benytter håndklær som stelleunderlag. Det benyttes ett håndkle per barn som benyttes flere ganger, med uttak av ved søl. Håndklærne henger på badet på knagger merket med barnets navn. Ved tilsynet observerte vi at håndklærne hang tett og i direkte kontakt med hverandre.

Vurdering

Bleieskift med avføring kan inneholde smittestoff som selv i små mengder kan utgjøre en smittefare dersom det forurenses omgivelsene. For å unngå at håndklær selv blir en kilde til kryssforurensning bør de brukes kun en gang før de vaskes. Som et minimum, dersom de brukes flere ganger, må de henge godt adskilt fra andre håndklær og utstyr som håndteres på stellerommet.

3.5. Måltid – kjøkkenhygiene

Merknad 1: Barnehagen bør regelmessig forsikre seg om at kjøleskapet holder riktig temperatur og dokumentere dette.

Vurdering

Ved tilsynet ble det opplyst at temperatur i kjøleskap ble sjekket ofte. Det var synlig termometer inne i kjøleskapet. En kontroll av kjøletemperaturen er viktig for å sikre helsemessig trygge næringsmidler. Temperaturen bør også dokumenteres jevnlig som et ledd i internkontrollarbeidet.

4. Regelverk

5.

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, ”Miljø og helse i barnehagen”, Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

Kopi: Trondheim kommune, Oppvekstkontoret